

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ  
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ  
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΜΑΪΟΥ 2009  
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:  
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ**

- A.** Το κείμενο πραγματεύεται την αξία του βιβλίου. Αρχικά επισημαίνεται πως μέσω της ελεύθερης επιλογής του ο άνθρωπος διαμορφώνει άποψη, ασκείται στο διάλογο, ελέγχει τις αυθεντίες και τελικά γίνεται αυτόνομος. Κάτω από αυτές τις συνθήκες επιτυγχάνεται η διαμόρφωση δημοκρατικού ήθους. Στη συνέχεια, τονίζεται πως η αναγκαιότητα αυτή του βιβλίου καθίσταται πιο επιτακτική σε εποχές που τα ΜΜΕ λειτουργούν αντιδεοντολογικά, ως φορείς παραπληροφόρησης συντελώντας έτσι στην χειραγωγή του ατόμου. Αυτό, είναι το μόνο που έχει τη δύναμη να αντισταθεί, ακόμη και όταν χρησιμοποιείται το ίδιο ως μέσο προπαγάνδας. Τέλος, τονίζεται πως μόνη ελπίδα στην παρεκκλίνουσα πορεία του σύγχρονου πολιτισμού μας είναι το βιβλίο, ως μέσο πνευματικής τελείωσης του ανθρώπου.
- B1.** Πράγματι, το βιβλίο μέσω της πολυπρισματικότητας των θέσεων που παρουσιάζει, συντελεί στην γόνιμη αμφισβήτηση και στην ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας του ατόμου. Επιπλέον, μέσω αυτού το άτομο διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες και διαμορφώνοντας άποψη έχει την δυνατότητα να ελέγχει τους συνομιλητές του χωρίς να χειραγωγείται αξιοποιώντας επάξια την διαλεκτική διαδικασία. Έτσι, το βιβλίο, που αδιαμφισβήτητα αποτελεί όχι μόνο πηγή γνώσης αλλά και επιχειρημάτων, καθίσταται αρωγός στην προσέγγιση και τελικά στην κατάκτηση της αλήθειας κάτω από ένα κλίμα ανεκτικότητας, πλουραλισμού, και δημοκρατικών διαδικασιών, βασικών προϋποθέσεων για έναν υγιή διάλογο.
- B2.α.** Ως τρόπος πειθούς η επίκληση στην αυθεντία χρησιμοποιείται στην τελευταία παράγραφο. Συγκεκριμένα υπάρχει η αναφορά στην άποψη του Βολταίρου πως δηλαδή τον κόσμο τον κυβερνάνε τα βιβλία.  
Η επίκληση στην αυθεντία χρησιμοποιείται για να ενισχυθεί η άποψη του συγγραφέα πως το βιβλίο είναι η μόνη ελπίδα για να διορθωθεί η παρεκκλίνουσα πορεία του σύγχρονου πολιτισμού. Έτσι, επιτυγχάνεται πειστικότητα.
- β.** Παραδείγματα μεταφορικής χρήσης του λόγου.  
«να πολεμάει το άλλο»  
«του στήνουν πολιορκία στενή»  
«στραβά δρόμο»  
«να ανάβει το μάτι»

**B3. α.** ετερόφωτος ≠ αυτόφωτος ( αυτοδύναμος, αυτοδημιούργητος )  
 Ελέγξιμος ≠ ανεξέλεγκτος  
 ευθύνη ≠ ανευθυνότητα  
 ελεύθερη ≠ δεσμευμένη  
 αδυναμία ≠ δύναμη, πλεονέκτημα, προνόμιο.

**β.** αρετή = φρόνηση, χάρισμα, προσόν, χρηστότητα  
 γνώση = άποψη, αντίληψη  
 ισχύς = δύναμη  
 περιφρουρώ = προασπίζω, προστατεύω, φυλάσσω  
 φρόνημα = ηθικό, αυτοπεποίθηση, ιδεολογία

**B4.α.** Χρησιμοποιείται η ενεργητική σύνταξη.

Μετατροπή σε παθητική σύνταξη: «γιατί εδώ η αυθεντία, όταν και όπου υπάρχει με τρόπο πάντως ελέγξιμο δεν περιφρουρείται από καμία αστυνομική δύναμη»

**β.** Χρησιμοποιείται η παθητική σύνταξη.

Μετατροπή σε ενεργητική σύνταξη: «Ο άνθρωπος δεν θα χάσει τη μάχη ενόσω θα μπορεί να καταφεύγει στο Λόγο, το βιβλίο»

### **Γ. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο**

(Αρα, επιβάλλεται ο τίτλος και η αφορμή από ένα επίκαιρο γεγονός)

**Ενδεικτικά:** Τίτλος « Μπορεί το βιβλίο να συνυπάρξει με την τεχνολογία; »

Πρόλογος → Αφορμή: Εικόνες καταστροφής του βιβλίου στα προαύλια των σχολείων κατά το τέλος του σχολικού έτους

### **Κύριο Μέρος**

**Α΄ Ζητούμενο:** Αιτιολόγηση φαινομένου

- Αποστροφή των μαθητών για το σχολείο
- Απαξίωση μαθημάτων, καθηγητών και γενικότερα του εκπαιδευτικού ζητήματος (χρησιμοποιητικός χαρακτήρας, τεχνοκρατικό πνεύμα, αξιολόγηση μαθητών, νοοτροπία εκπαιδευτικών)
- Κακογραμμένα βιβλία, πολλή ύλη
- Κρίση του θεσμού της οικογένειας ως φορέα διαπαιδαγώγησης
- Κυριαρχία ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης → πιο ελκυστική πηγή γνώσης
- Αντιπνευματικότητα εποχής → κρίση αξιών – αποστασιοποίηση πνευματικών ανθρώπων
- Πρότυπα αντιπνευματικά
- Μη συνειδητοποίηση της αξίας του βιβλίου → μη βιωματική σχέση, μη ανάγνωση βιβλίων
- Η φύση των νέων (αντιδραστικότητα, έντονα συναισθήματα)

### **Μεταβατική παράγραφος**

Κυριαρχία της τεχνολογίας σε όλους τους τομείς και εύκολη πρόσβαση αλλά και προσαρμογή των νέων σ' αυτή

**Β' Ζητούμενο:** Τρόποι αρμονικής συνύπαρξης βιβλίου και ηλεκτρονικών μέσων πληροφόρησης

- Ηλεκτρονική έκδοση βιβλίων και διαφήμιση αυτών → Εφικτή η πρόσβαση στη γνώση με εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος
- Δυνατότητα ηλεκτρονικής παραγγελίας βιβλίων.
- Πρόσβαση σε βιβλιοθήκες, σε σπάνια βιβλία και χειρόγραφα.
- Στην εκπαίδευση υποβοηθητικός ο ρόλος τους, «εργαλείο» για τους καθηγητές → πιο επιτυχής και ελκυστική η μάθηση μέσω της εικόνας, εθισμός στην ανάγνωση βιβλίων και αγάπη για αυτό σε όλες του τις μορφές.
- Παιδεία – αυτομόρφωση, ώστε να μπορούν όλοι να συνειδητοποιήσουν την αξία αλλά και την αναγκαιότητα τόσο των ηλεκτρονικών μέσων αλλά και των βιβλίων.

**Επίλογος:**

Αναγκαιότητα τόσο του βιβλίου όσο και γενικότερα των ηλεκτρονικών μέσων στην καθημερινότητά μας, ώστε να συμβάλλουν το καθένα με τον τρόπο του στην ολοκλήρωση και την καλλιέργεια του σύγχρονου ανθρώπου.

Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές και σε καμία περίπτωση μοναδικές

**Επιμέλεια απαντήσεων:**

Σκυριανού Μαίρη

Μπέκου Νατάσα

Φιλόλογοι

Φροντιστήριο Μ.Ε «ΕΠΙΛΟΓΗ» - Καλαμάτα